

A magyarországi EU-s támogatások elemzése 2007-2015

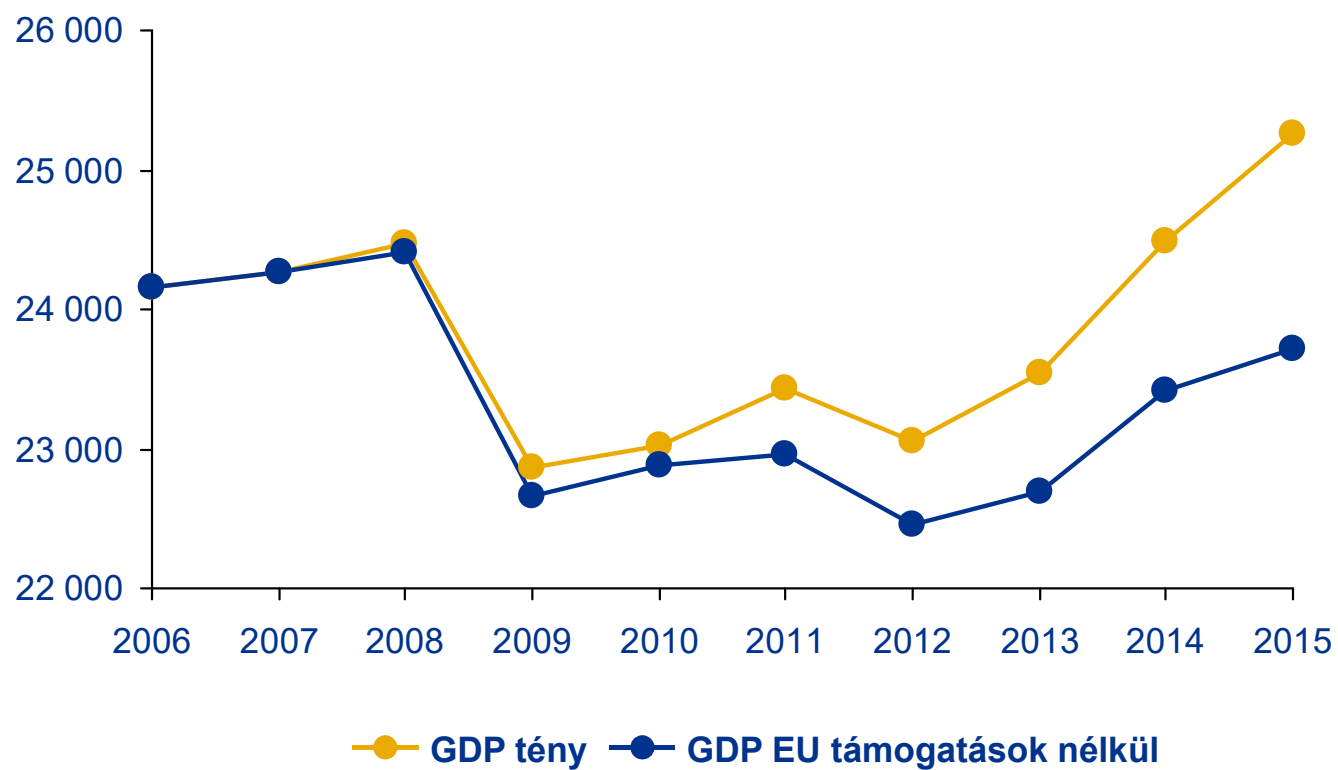
**Közgazdász Vándorgyűlés
Eger, 2017. szeptember 08.**

- Mintegy 14 ezer Mrd Ft (kohéziós, agrár és minden egyéb!) támogatás hatásainak elemzése
- Több mint ~56 ezer EMIR és ~200 ezer IIER ügyfél, több mint 1 millió db támogatás
- Összesen 9 darab makro tényező, 21 szektor és 13 uniós támogatási beavatkozási terület részletes mikró vizsgálata
- Összehasonlítás a Visegrádi négyekkel
- Összesen 25 adatbázis 17 adatgazdától

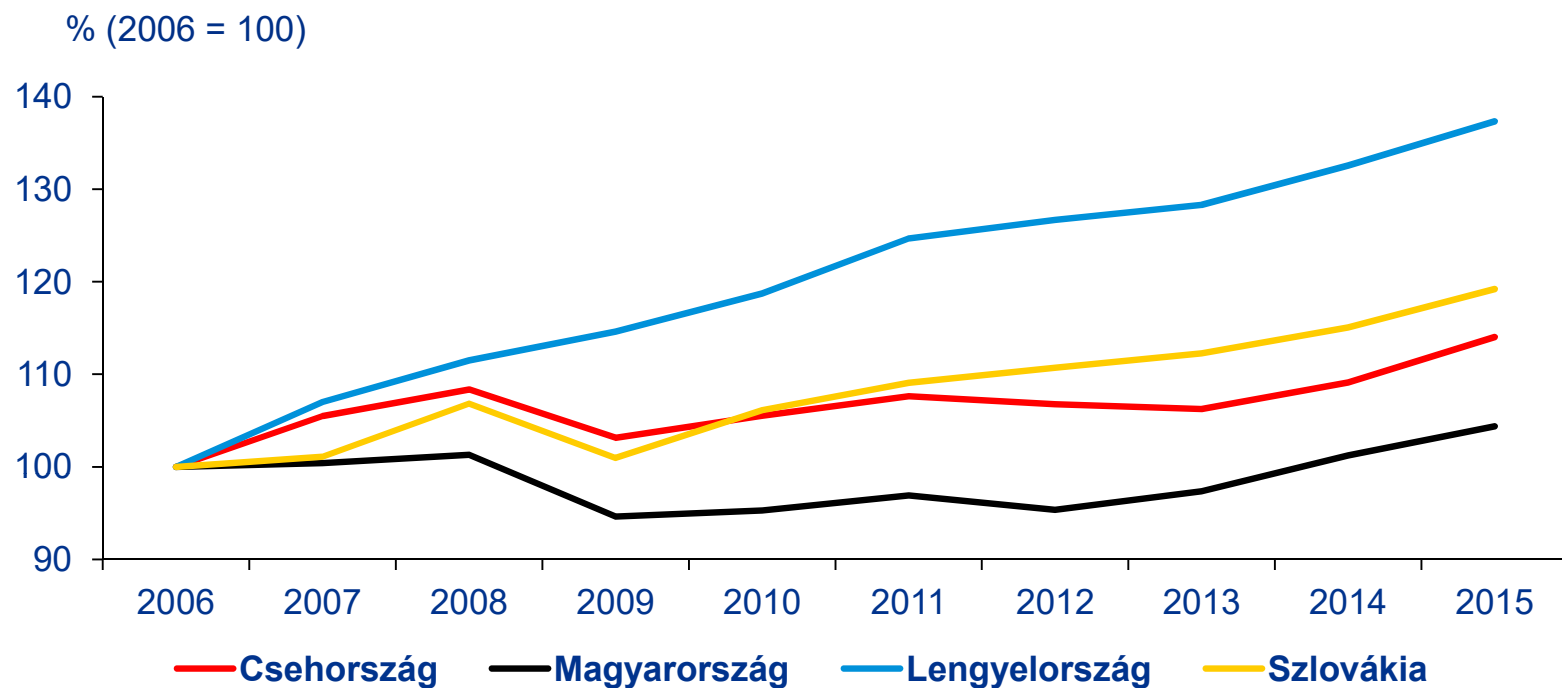
- I. HU az elsők között tudta teljesen lekötni a forrásokat.
- II. 14 ezer milliárd Ft hatásaként nőtt a GDP, a fogyasztás, a beruházás és a foglalkoztatás, javult az ország külső és belső stabilitása.
- III. EU-források nélkül a magyar GDP és beruházás csökkent volna, nem kerültünk volna ki a túlzott deficit eljárásból, emelkedett volna az államadósság, sokkal nehezebb lett volna a makrogazdasági stabilitás megteremtése.
- IV. A nemzetközileg magas egy főre jutó források ellenére HU versenyképessége romlott, nem sikerült lépést tartani a régió országaival.

A GDP alakulása 2006 és 2015 között

Mrd Ft (2006-os áron)

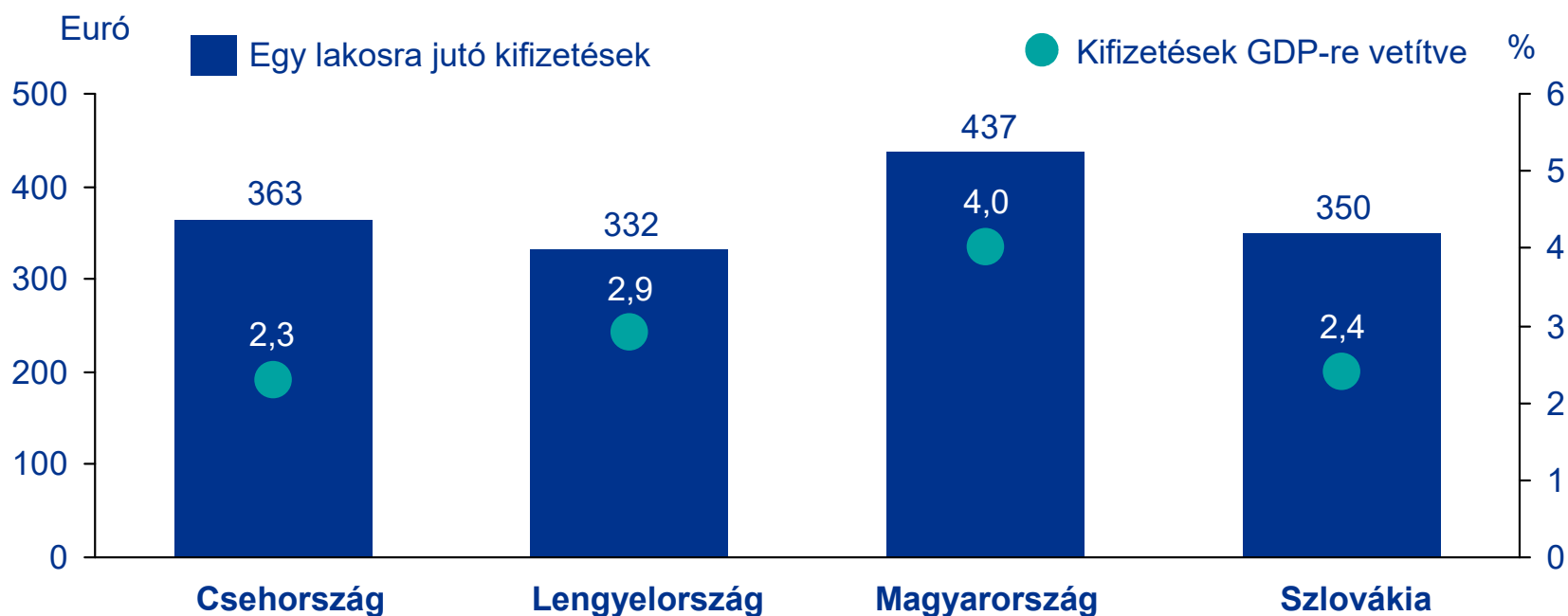
A V4 országok GDP-növekedése

World Economic Forum Versenyképességi Indexe szerint:

- **V4-ek közül 2006-ban 12 pillérből 7-ben első két helyen voltunk, s csak 1 pillérben voltunk utolsók.**
- **2016-ban egyetlen pillérben sem voltunk az első kettő között és 10 pillérben az utolsó helyen álltunk.**

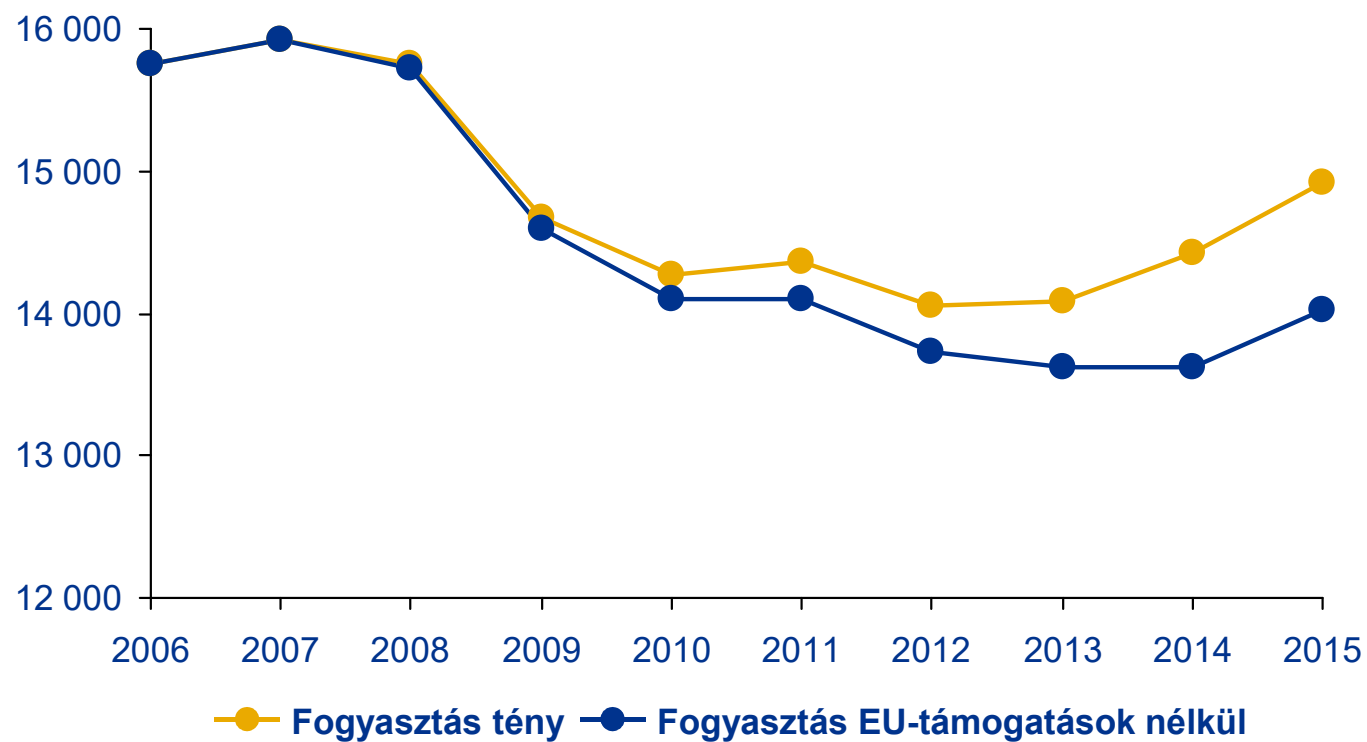
Az évente átlagosan kifizetett európai uniós forrás egy lakosra és GDP-re vetítve a visegrádi országokban, 2007-2015

Az uniós támogatásra épülő stratégia is külföldi forrásokra utaltság, így a strukturális alapokon nyugvó növekedési kilátások nem biztatóak.

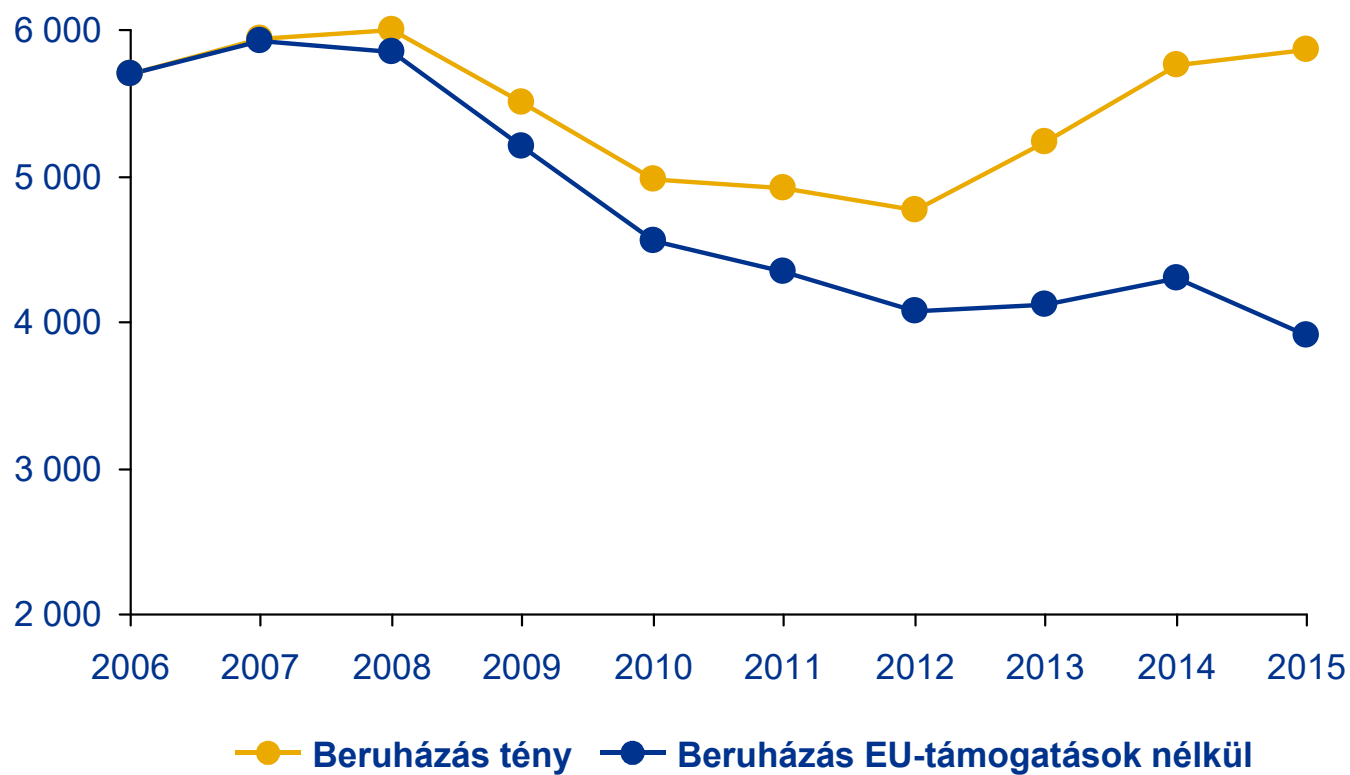
A fogyasztás alakulása 2006 és 2015 között

Mrd Ft (2006-os áron)

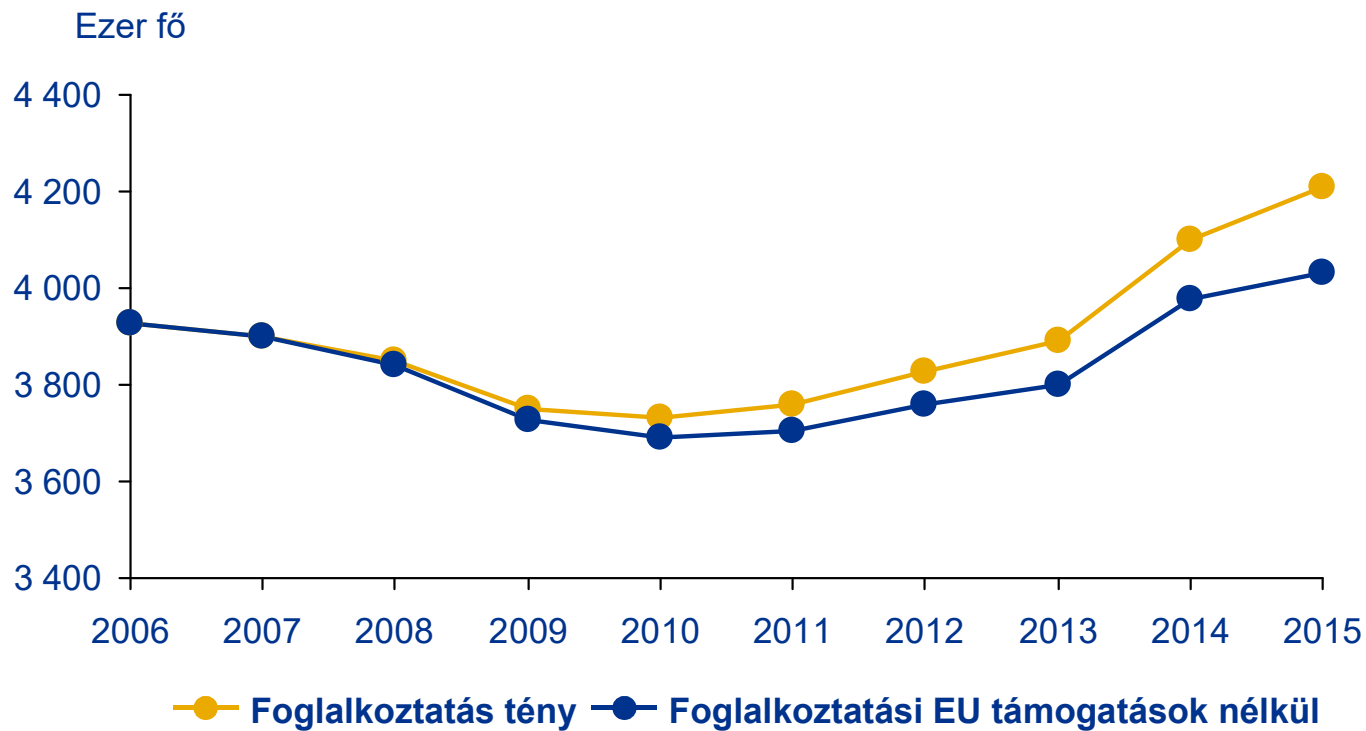

A beruházás alakulása 2006 és 2015 között

Mrd Ft (2006-os áron)

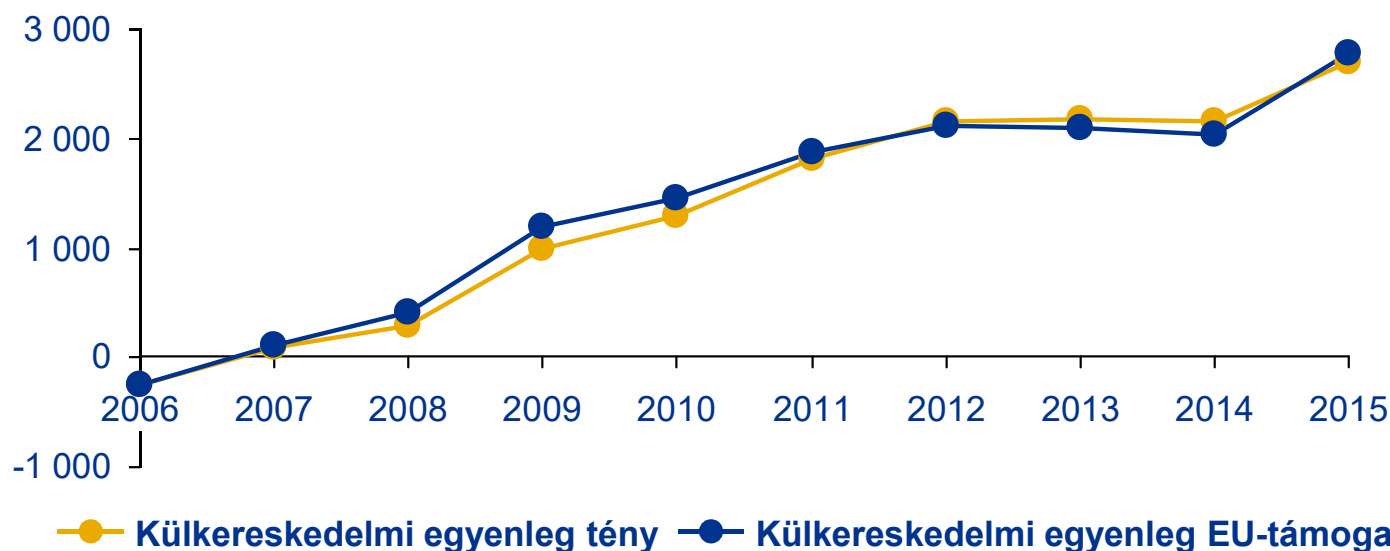
A foglalkoztatottak száma 2006 és 2015 között

Az időszak végére már teljesen megváltozott a piaci helyzet: munkaerőhiány és közmunkás-többlet jött létre.

A külkereskedelmi egyenleg 2006 és 2015 között

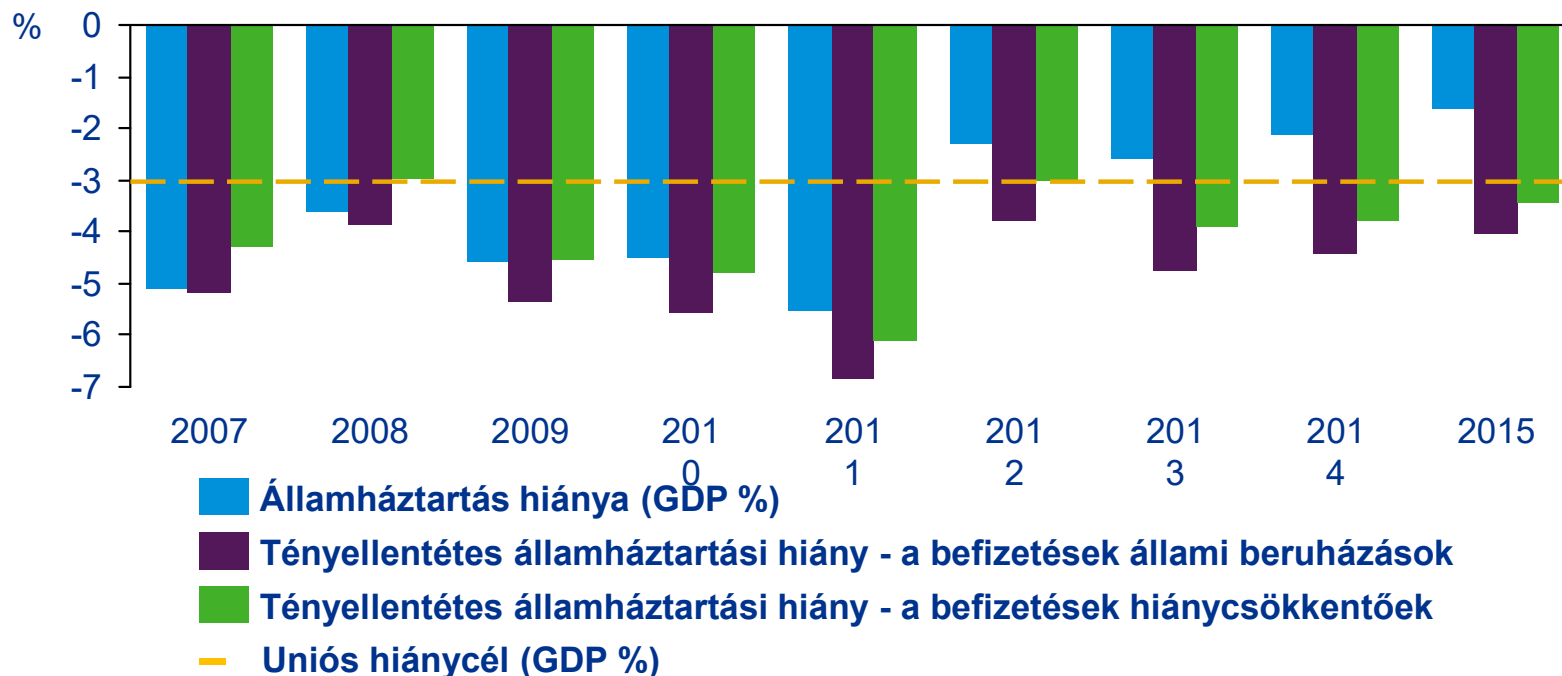
Mrd Ft (2006-os áron)

Az EU-csatlakozás hatása viszont óriási:

- évente a GDP 9%-ára rugó exporttöbblet.
- 2015-ben HU aktívuma DE irányába 3 milliárd euró, az EU-15-tel szemben 6, a V3-akkal szemben 4 milliárd euró.

Az államháztartás hiánya és az uniós hiánycél

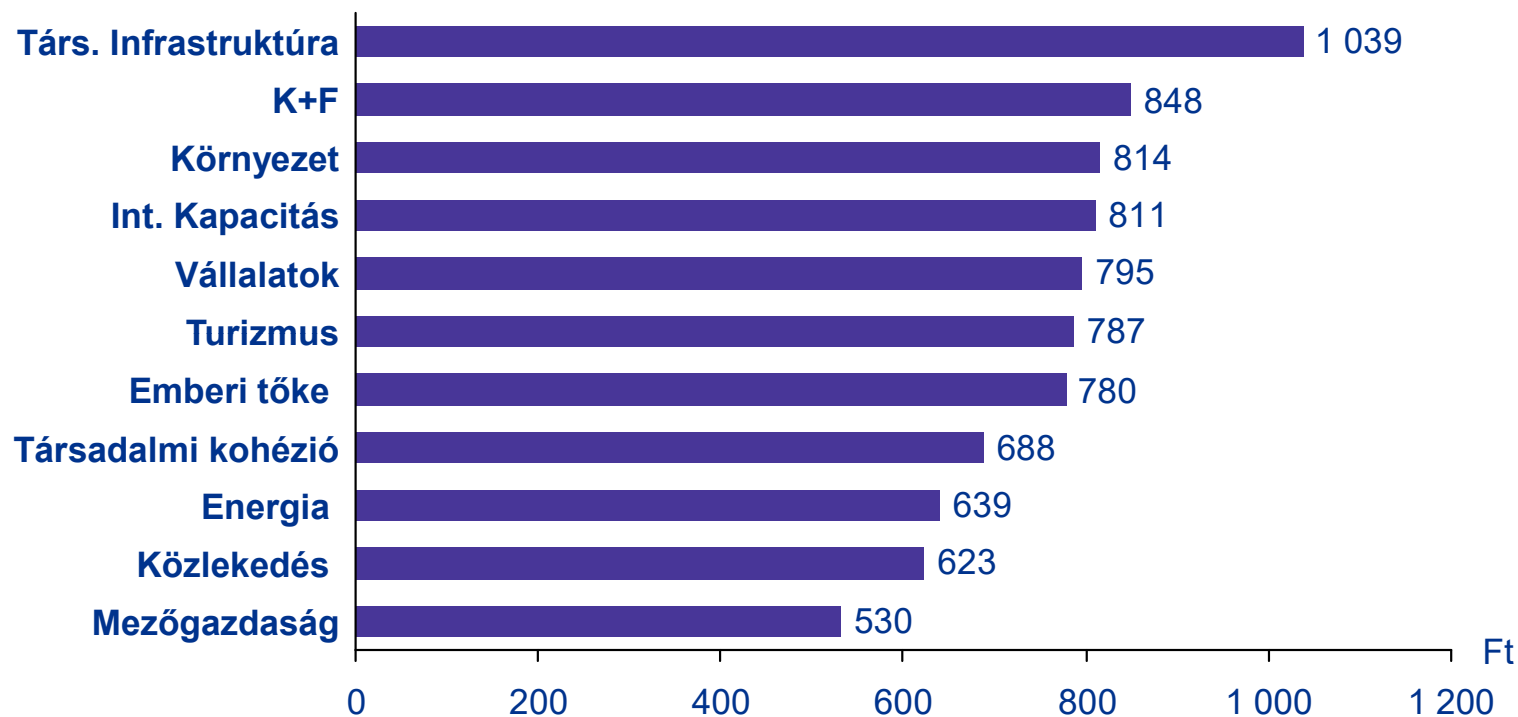

Az EU-források nélkül a költségvetés hiánya mindvégig 3%-on vagy felette lett volna, az államadósság nem csökkent, hanem a GDP 84%-ára emelkedett volna.

Az EU-források a külső stabilitást nagymértékben segítették 40 milliárd euró forintra váltásával, s ez által devizatartalékká változtatásával.

Ez helyettesítette a korábban felvett IMF-EU kölcsönt, segítette a devizahitelek átkonvertálását forintra, az adósság és a kamat mérséklődését, a magyar deviza védelmét.

1 000 forintnyi fejlesztési forrás rövid és középtávú hatása a GDP-re beavatkozási területenként

Az uniós források elsősorban az állami hatékonyság és a humán tőke javításán, az infrastruktúra fejlesztésén, valamint a kutatás-fejlesztés ösztönzésén keresztül tudnak hozzájárulni a versenyképesség hosszú távú növeléséhez.

Változó	Változóra legnagyobb multiplikátor hatással bíró szektor	Magyarázat
Kibocsátás	<ul style="list-style-type: none"> Építőipar 	2015-ben 40 százalékkal lett volna kisebb a kibocsátás az uniós források hiányában*
Foglalkoztatás	<ul style="list-style-type: none"> Építőipar Kereskedelem Humán-egészségügy Szociális ellátási ágazat 	
Beruházás	<ul style="list-style-type: none"> Építőipar Ingtatlanügyletek 	Az időszak egészében egyharmaddal, 2015-ben a felével lett volna kisebb a beruházás az uniós források hiányában.
GDP	<ul style="list-style-type: none"> Építőipar Pénzügyi Biztosítási szektor Szálláshelyfejlesztés Vendéglátás Humánszolgáltató szektor 	

- **Az uniós források csak korlátozottan tudták elősegíteni a területi kohéziót Magyarországon (6%). Míg a megyék közti fejlettségi különbségek az EU-s programoknak köszönhetően csökkentek, a gazdaságilag legfejletlenebb kistérségek nem tudták hatékonyan kihasználni a támogatások adta lehetőséget. E kistérségek esetében a pályázatok útján történő forrásfelhasználásnál hatásosabbak lehetnek a kistérségek egyedi lehetőségeihez igazodó célprogramok.**

A fejlesztési források hatásai a kistérségi gazdasági erőre kistérségi csoportok szerint

Alacsony gazdaságélénkítő hatás

Míg a kifizetések 31 százaléka a mezőgazdaságba áramlott, csupán a teljes **GDP-hatás 23 százaléka és a foglalkoztatási hatás 20 százaléka köszönhető az agrártámogatásoknak.**

Az ágazat GDP-hez való hozzájárulása (3,5-4,5%) érdemben nem változott, annak ellenére, hogy kifizetett 3 714 Mrd Forint támogatás összegét tekintve egyenértékű a 2007-2015-ös időszak mezőgazdasági kibocsátásának 20%-ával.

Normatív alacsony hatású

A jelenlegi uniós agrártámogatási rendszer Magyarország számára pénzügyi szempontból kedvező, azonban a **legnagyobb tételt jelentő normatív (földalapú) támogatások érdemi gazdaságfejlesztési hatásai minimálisak. A földbe való befektetés nagyon szerény, elsősorban a jogbizonytalanság miatt.**

Kicsik közepessé erősítése elmaradt...

A beruházási célú támogatások elsősorban a közepes méretű gazdasági szereplők esetében voltak hatékonyak. A támogatások nem ösztönözték kellőképpen a jelenlegi vállalati szerkezet átalakítását. A nagyvállalatoknak nem szükséges EU támogatás, a kisvállalatok pedig jellemzően nem tudják hatékonyan felhasználni.

... noha a közepesek jobban teljesítettek

Az uniós támogatások felhasználása során a többlet hozzáadott érték és a többlet munkatermelékenység vonatkozásában a közepes méretű agrár gazdaságok közel kétszer jobban teljesítettek a kisméretű és nagyméretű gazdaságoknál.

Munkaerőpiaci ösztönzők nem követték le piaci változásokat

A munkahelyteremtés kiemelt célja volt az elmúlt időszakai fejlesztéseknek, azonban a gazdasági környezet átalakulása, a munkaerő jelentős mértékű kiáramlása miatt a szakképzett munkaerő hiánya vált a legnagyobb kihívássá. Ez az időszak második felére szükségtelenné tette a munkahely-megtartási előírásokat.

Foglalkoztatás-ösztönzés nemzetközi összehasonlításban is alacsony hatékonyságú

A foglalkoztatottság elősegítését célzó támogatásoknál egy újonnan foglalkoztatott 1 éves alkalmazásának költsége az összes uniós forrásra vetítve 17,4 millió forint. Az eredmény nemzetközi összehasonlításban kedvezőtlen.

- I. Megfelelő tervezéssel alacsonyabb költséggel lettek volna megvalósíthatók projektek
- II. A megtakarításokból további projektek lettek volna finanszírozhatók
- III. Megfelelő tervezés és kivitelezés mellett akár 35%-kal több közútfejlesztés is megvalósulhatott volna*
- IV. Például a közlekedés területen a várt és a tényleges forgalmi adatok között esetenként 50%-os eltérések is voltak (M4 metró, M3 és M0 autópályák fejlesztése)*

Decentralizált monitoring hátráltatja döntéshozatalt...

A forrásfelhasználás széttagolt figyelemmel követése (monitoringja) megnehezítette a tényeken alapuló, gyors és összehangolt fejlesztéspolitikai döntéshozatalt.

... integrált adatgyűjtésre van szükség

Egyes beavatkozási területeken hiányoznak a forrásfelhasználásra vonatkozó olyan információk (pl. végső kedvezményezettek köre, a források tényleges hasznosulási helye), melyek ismerete elengedhetetlen az eredményesség megítéléséhez és a beavatkozások minőségének és relevanciájának javításához.

Hosszúra nyúlt folyamatok hátráltatták eredményességet

Habár az időszak végére jelentősen felgyorsult a pályáztatás, a támogatások megítélése és kifizetése, a pályáztatási folyamat összességében hosszúnak és bürokratikusnak bizonyult, amely hátráltatta az eredményes programvégrehajtást.

Forráslehívás maximalizálása háttérbe szorította hatékonyságot

Ugyanakkor az utolsó években a fő cél valamennyi lehetséges forrás lehívása volt, ami miatt sérültek a versenyképességi és hatékonysági kritériumok.

Köszönjük a figyelmet!